

1.6.2023

Ohje green deal –sopimuksen arviointiin

1. Ympäristöministeriön vapaaehtoisten sopimusten arvioinnin kehikko

Väliarvioinnit ovat keskeinen elementti ympäristöministeriön vapaaehtoisten sopimusten toimintamallissa, joilla arvioidaan sopimuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista asiantuntijoiden toimesta. Sen lisäksi, että arvioinnissa tarkastellaan tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta ja saavutettua tulosta raportointien kautta, arvioidaan myös sopimuksen tavoitteiden toteutumista loppukauden aikana. Toimintaympäristön muutosten analysointi kuuluu myös väliarviointiin, kuten myös ehdotukset lisätoimenpiteiksi ja mahdollisiksi uusiksi tavoitteiksi. Väliarvioinneissa voidaan myös arvioida ohjauskeinon toimivuutta ja esittää toimintamalliin vaikuttavuutta edistäviä muutosehdotuksia.

Green deal –sopimuksen väli- ja loppuarvioinnista sovitaan jo sopimusneuvotteluissa mahdollisimman tarkasti. Arviointi voidaan toteuttaa eri tavoilla, kuten ulkopuolisen asiantuntijatahon toimesta, asiantuntija työryhmänä tai opinnäytetyönä. Arviointi on ympäristöministeriön määrittelemä ja tarpeen mukaan sen tekemiseen otetaan myös ympäristöministeriön ulkopuolisia tahoja. Arvioinneista julkaistaan tiivistelmät sitoumus2050-sivuilla. Ennen julkaisua väliarvioinnin tulokset ja sen pohjalta tehdyt muutosehdotukset esitellään sopimuksen ohjausryhmässä sekä ministeriöiden sisäisissä tilaisuuksissa.

Toimintaympäristön muutokset otetaan kuitenkin huomioon, kun tulevaa väliarviointia valmistellaan. Tämä saattaa tarkoittaa arvioinnin ajankohdan siirtämistä esimerkiksi puuttuvan datan vuoksi tai toiminnan hitaan käynnistymisen vuoksi tai lainsäädännön valmistelu ja voimaantulon aikatauluista.

Väliarvioinnissa tarkastellaan sopimuksen sitovaa kattavuustavoitetta ja ehdotetaan toimenpiteet sen saavuttamiseksi vuoden loppuun mennessä, jos kattavuustavoitetta ei ole saavutettu.

Loppuarvioinnissa esitetään sopimukselle jatkokautta ja sen tavoitteita sekä toimenpiteitä, jos arviointi osoittaa, että green deal –oppaan vähimmäisvaatimukset sopimukselle täyttyvät. Ympäristöministeriö esittää sopimuksen ohjausryhmälle päätettäväksi jatkokautta, jos vähimmäisvaatimukset täyttyvät mukaan lukien sopimusosapuolten kattavuus ja voimavarat ovat riittävät.

Tulevaa arviointia valmistellaan edellisen vuoden syksyllä, jolloin voidaan varmistaa sitä varten tarvittavat resurssit.

2. Arvioinnin osa-alueet

- 1) Sopimuksen tausta ja tarkoitus
- 2) Sopimuksen väli/loppuarvioinnin ajankohtaan mennessä saavutetut tavoitteet
  - a. Toteutuneet tulokset (määrälliset, laadulliset, kattavuus)
  - b. Sopimusosapuolten toimenpiteet
    - i. toteutettujen vaikuttavuus
    - ii. poikkeamat
  - c. Raportointien laatu ja kattavuus
  - d. Yhteistyön kuvaus

i. johtoryhmä, tapahtumat, viestintä

- 3) Toimintaympäristön muutokset
  - a. lainsäädäntö ml muiden eu-maiden kansalliset soveltamiset, hyvät esimerkit
  - b. toimijakenttä
  - c. muut

- 4) Arvio sopimuksen tavoitteiden saavuttamisesta kauden loppuun mennessä
  - a. Toteutuuko, jos jatketaan samalla tavalla mm kattavuus
  - b. Mikä jää toteutumatta ja sen merkityksellisyys

- 5) Muutosehdotukset (väli- ja loppuarviointi)
  - a. tavoitteiden muuttaminen tai lisääminen (tavoite ja sen seurannan mittari)
  - b. toimenpiteiden täydentäminen (toimenpide ja toteuttaja)
  - c. toimintatapojen muuttaminen
    - i. markkinavuoropuhelut, koulutukset, viestintä, koordinaatio

- 6) Suositukset (loppuarviointi)
  - a. sopimuksen irtisanomisesta (kattavuustavoite/muu)
    - i. perusteet
  - b. sopimuksen jatkokaudesta
    - i. perusteet